

רשות ניירות ערך

הכללת נתוני פרופורמה בדוחות כספיים

הנחיה לפי סעיף 36א(ב) לחוק ניירות ערך התשכ"ח – 1968

דברי הסבר

הסביבה העסקית בהיותה סביבה דינמית מזמנת אירועים ונסיבות במהלך עסקיהן של חברות, המציבים אתגר לגיבוש מתכונת גילוי אינפורמטיבית, רלוונטית, מהימנה וברת השוואה לציבור המשתמשים בדוחות הכספיים, על מנת שיוכלו להבין את טיבו של האירוע, משמעותו והשלכותיו. חשיבותה של מתכונת הגילוי גוברת עת מדובר באירועים מהותיים לעסקיו של התאגיד, דוגמת רכישת אחזקות, הכנסת פעילות, יציאה מפעילות וכדומה בהם הנתונים ההיסטוריים בלבד אינם מספקים למשתמש בדוחות הכספיים את כל המידע הנחוץ לשם קבלת החלטות. כלי הנפוץ בשווקים זרים והנהוג אף בישראל להתמודדות עם אתגר זה הינו השימוש בנתוני פרופורמה.

נתוני פרופורמה הינם נתונים, כספיים בעיקרם, אשר הוכנו על בסיס מספר הנחות אודות עסקאות או אירועים שהתרחשו או הצפויים להתרחש. מטרתם של נתוני הפרופורמה הינה לספק למשקיעים מידע על ההשפעה הנמשכת של אירוע או עסקה מסוימים, בכך שהם ממחישים כיצד הייתה משפיעה העסקה על הנתונים ההסטוריים אם הייתה מתבצעת קודם לכן. בשונה מנתונים כספיים היסטוריים המופיעים בדוחות כספיים והעשויים לכלול גם הם הערכות ואומדנים, נתוני פרופורמה הינם בראש ובראשונה נתונים המתייחסים למצב דברים נתון, אך לתקופות הקודמות לקרותו. הנתונים הם תולדה של שילוב מידע תוך שימוש בהנחות תיאורטיות המציג מצב דברים אשר לא התרחש בפועל בצורה בה הוא מוצג והשונה מהנתונים ההיסטוריים בפועל.

עניינה של הנחיה זו בהגדרת המקרים בהם ייתן תאגיד מדווח גילוי בדוחות הכספיים על דרך של הכללת נתוני פרופורמה ביחס לנתונים היסטוריים, וכן מהו היקף הגילוי בקשר עם הצגתם של נתונים כאמור. **אין הנחיה זו עוסקת בנתוני פרופורמה חזויים, וכן אין היא עוסקת בהנחות אשר שימשו בסיס לנתוני הפרופורמה או בנהלים שעל רואה החשבון המבקר לנקוט בקשר עם ביקורת נתוני הפרופורמה או סקירתם.** בהתייחס לאלו האחרונים תחול הפרקטיקה המקובלת לנושא או כל פרסום מחייב שיבוא במקומה.

עובר לפרסום הנחיה זו נדרשה הכללתם של נתוני פרופורמה בדיווחים של תאגידיים מדווחים כחלק מיישומן של הוראות חוק מפורשות לנושא. כך למשל הופיעו נתוני פרופורמה מכח תקנה 59(ד) לתקנות ניירות ערך (פרטי תשקיף, מבנהו וצורתו) התשכ"ט – 1969, ותקנה 4 לתקנות ניירות ערך (הצגת פעולות בין תאגיד לבין בעל שליטה בו בדוחות הכספיים) התשנ"ו – 1996.

במקביל נדרשה על ידי הרשות וסגל הרשות הכללתם של נתוני פרופורמה בדיווחים שונים בהיותם מידע רלוונטי וחשוב הנחוץ לשם שמירת עניינם של ציבור המשקיעים בניירות ערך, המגשר על פערי מידע בנסיבות מסוימות. הניסיון הנצבר ברשות ניירות ערך בדבר הנסיבות הללו, בהן נדרשו נתוני פרופורמה, הקים את הצורך והיכולת לאגד פרקטיקה נהוגה זו לכדי הנחיה לנושא אשר תיצור אחידות בהכללת נתונים כאמור בדיווחים. **למען הסר ספק יודגש כי הנחיה זו אינה גורעת מהוראות דין קיימות המתייחסות לנתוני פרופורמה.**

מטרתה של הנחיה זו להגביר הוודאות של המשתמשים בדוחות הכספיים והעוסקים בתהליך הכנת הדוחות הכספיים בדבר המקרים בהם יש לכלול נתוני פרופורמה והיקפו של הגילוי במקרה זה.

יחד עם זאת סבורה הרשות כי נתוני פרופורמה, בהיותם מבוססים על הנחות, תועלתם מוגבלת ואיכותם נפגמת בנסיבות בהן לשם הכנתם יש להניח מספר רב של הנחות, או שטיבן של ההנחות הופך 'אגרסיבי' יותר ופחות מבוסס, או כאשר האירוע נשוא נתוני הפרופורמה הינו מרוחק והתרחשותו אינה ודאית. לפיכך, כוללת ההנחיה רשימת אירועים מצומצמת בהם נדרשת הכללת נתוני פרופורמה. הרשות סבורה כי גישה מצמצמת זו תמנע תופעה בלתי רצויה של נתוני פרופורמה 'יצירתיים' הנשענים על עקרונות וכללים שגויים או שאינם מקובלים.

על פי ההנחיה נדרשת הכללתם של נתוני פרופורמה בגין שתי קבוצות אירועים (להלן, "אירועי הפרופורמה"):

1. רכישה או מכירה מהותית של ניירות ערך או זכויות בתאגיד
2. רכישת או מכירה של פעילות מהותית (לרבות על דרך של רכישה או מכירה של נכסים והתחייבויות)

הכללת נתוני פרופורמה נדרשת כאשר בתקופת הדיווח האחרונה או לאחר תאריך הדוחות אירע אירוע פרופורמה. במידה וטרם הושלם אירוע כאמור נדרשת הכללתם של נתוני פרופורמה אם להערכת התאגיד המדווח קרוב לוודאי שיושלם האירוע בטווח הזמן הקצר. **הרשות מדגישה כי מקרה זה, האחרון, מתייחס לאירוע שהושלם למעשה, אך הסיבה לכך שטרם הושלם פורמלית היא טכנית בלבד וצפוי שיושלם בשלושת החודשים העוקבים לתאריך חתימת הדוחות.** לשם הסר ספק מובהר כי צורך באישור אסיפה כללית לעסקה אינו נחשב כאישור שמהותו טכנית בלבד.

ארועי הפרופורמה כוללים, בהתאם להגדרות המופיעות בהנחיה, בעיקר מצבים של מעבר להצגת השקעה או פעילות בהתאם להוראות גילוי דעת 57 (או, בין היתר, IAS-27 עבור תאגידיים המדווחים לפי תקני דיווח כספי בינלאומיים), או להפך. אין ההנחיה מתייחסת למצבים בהם

אוחדה כבר ההשקעה או הפעילות (למעט איחוד יחסי) טרם עסקת הרכישה או המכירה, ונשארת מאוחדת בדוחות הכספיים של התאגיד גם לאחר העסקה האמורה.

כמו כן, יודגש כי אירועי הפרופורמה כוללים בתוכם גם אירועים של שינוי מבני שתוצאתו העברה מבעל השליטה בתאגיד של החזקות בחברות אשר תאוחדנה בדוחות התאגיד לאחר השינוי המבני, וכן בהנפקה ראשונה לציבור, כאשר החברה המדווחת הייתה חלק מגוף אחר והצגת נתוני הפרופורמה הכרחית על מנת לשקף את פעילותה ומצבה הפיננסי של החברה המדווחת כגוף עצמאי בתקופות המדווחות.

ההנחיה קובעת חזקה לכאורה למתן נתוני פרופורמה. חזקה זו מבוססת על מבחנים כמותיים ורף של 30%. רף המהותיות אשר אומץ לצורך בחינת הצורך בנתוני פרופורמה נקבע כך שיצמצם את המקרים בהם יכללו נתוני פרופורמה וייחדם רק לנסיבות בהן האירוע הינו בעל השפעה משמעותית על מצבו הכספי של התאגיד, רווחיותו ותזרים המזומנים שלו. יחד עם זאת מבהירה הרשות כי תבחן רף זה בעתיד לאור היישום בפועל של ההנחיה. יצויין כי חלקו של התאגיד, בחישוב המבחנים הכמותיים, הינו חלקו של התאגיד במצטבר. לשם המחשה נניח כי עד כה החזיק תאגיד א' בתאגיד ב', בשיעור של 22%. במהלך עסקת רכישה חדשה, רכש תאגיד א' 38% נוספים ממניות תאגיד ב'. חלקו של תאגיד א' בנכסיו או רווחיו של תאגיד ב' לשם הפעלת המבחנים הכמותיים יחושב לפי 60% ולא 38%.

על פי ההנחיה, בהתקיים אירועי הפרופורמה, יינתנו נתוני פרופורמה הכוללים תמצית מאזן פרופורמה לסוף התקופה האחרונה המדווחת, תמצית דוח רווח והפסד פרופורמה לגבי תקופות הדיווח המוצגות במסגרת הדוחות הכספיים, וכן ביאורים נלווים הדרושים לשם הבנת המידע המוצג (לדוגמה- ביאורים אודות הרכב סעיפים מהותיים במאזן או בדוח רווח"ס, ביאור מגזרי, ביאור בעלי עניין ועוד). כמו כן יינתן גילוי לאופן הכנתו של המידע, ההנחות ששימשו בעריכתו וההתאמות שנעשו בגינו. נכללו בדוח כספי נתוני פרופורמה בגין אחד מאירועי הפרופורמה, יכלול התאגיד נתוני פרופורמה בדוחות כספיים לשלוש תקופות הדיווח העוקבות, היינו גילוי רציף של נתוני פרופורמה בגין האירוע במספר דיווחים כספיים לאורך מספר תקופות דיווח המספק נתונים ברי השוואה לנתוני התקופה השוטפת.

לשם המחשת האמור בפסקה לעיל, נניח כי תאגיד מדווח ביצע רכישה מהותית של ני"ע של תאגיד אחר ביום 10 באוגוסט 2005, טרם אישור הדוחות הכספיים לרבעון השני של 2005. התאגיד המדווח יכלול לראשונה בגין האירוע, נתוני פרופורמה בדוחותיו הכספיים לרבעון השני. כמו כן יכלול נתוני פרופורמה ביחס לאותו אירוע גם בדוחות של שלוש תקופות הדיווח העוקבות, היינו הרבעון השלישי של שנת 2005, הדוחות השנתיים של 2005 ודוחות הרבעון הראשון של 2006.

ההנחיה קובעת כי נתוני הפרופורמה יוצגו כביאור בדוחות הכספיים. **לדעת הרשות אין להציג נתוני פרופורמה כחלק מהדוחות הראשיים של התאגיד או במקומם, אלא כביאור לנתונים ההסטוריים של התאגיד.** מיקום זה הינו המיקום הנאות לנתונים שכאלו, המבטיח קריאתם על ידי המשתמשים בדוחות הכספיים בכפוף לנתונים ההיסטוריים של התאגיד ולא במנותק מהם,

וכן מבטיח מהימנותם שכן הם מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים של התאגיד המדווח המאושרים על ידו והמבוקרים או נסקרים על ידי רואה החשבון המבקר. כמו כן, הופעת הנתונים בתוך הדוחות הכספיים תאפשר לדירקטוריון להתייחס בדוח הדירקטוריון לעסקה והשלכותיה על התאגיד גם בזיקה ישירה לנתוני הפרופורמה. התייחסות לנתוני הפרופורמה במקרה זה תהיה **בנוסף** על ההתייחסות לנתונים ההסטוריים ולא במקומם.

הנחיה זו אינה דורשת צירוף דוחות בסיס של הפעילות הנרכשת או התאגיד הנרכש ביחד עם נתוני הפרופורמה. יחד עם זאת סבורה הרשות כי בנסיבות בהן מהווה התאגיד/ים או הפעילויות הנרכשים עיקר פעילות התאגיד הרוכש לאחר הרכישה נדרש צירוף של דוחות הבסיס כשהם ערוכים לפי תקנות ני"ע (על פי רוב מדובר במקרים של הנפקה ראשונה לציבור או במקרה של רכישה ני"ע על ידי שלד בורסאי).

הרשות ערה לקיומן של נסיבות חריגות בהן קיים קושי אובייקטיבי מיוחד לתאגיד מדווח להציג נתוני פרופורמה **במועדים** הנדרשים בהנחיה. לדעת הרשות נסיבות אלו הינן מצומצמות למקרים חריגים בהם **נבצר** מן התאגיד להציג נתונים כאמור במועד. במקרים אלו, בכפוף לאמור בסעיף 7 להנחיה, נתונה ליו"ר הרשות, או עובד רשות שהוסמך לשם כך, הסמכות להורות על פרסום הנתונים בדוח מיידי בתוך תקופה שיקבע. במקרים חריגים אחרים בהם קיים ספק ניכר אשר לא ניתן לריפוי בדבר מהימנותם של הנתונים המשמשים בסיס לנתוני הפרופורמה רשאית הרשות להורות על **זרז הצגה** שונה של נתוני הפרופורמה. הרשות מצפה כי תאגידים מדווחים יביאו בחשבון בעת התקשרות בעסקאות את הצורך במתן נתוני פרופורמה במסגרת דוחותיהם הכספיים, וינקטו בכל הפעולות הנדרשות לשם השגתו של המידע הדרוש כשהוא מהימן דיו ובזמן.

תוקפה של הנחיה הינו בייחס לעסקאות שבוצעו החל 29 בינואר 2007 והיא מאריכה במתכונתה זו את הנחיית הגילוי הקודמת אשר חלה ביחס לעסקאות שבוצעו החל מתאריך ה- 1 במרץ 2006.

הנחיה זו לא תחול על תאגיד בנקאי כהגדרתו בחוק הבנקאות (רישוי) התשמ"א – 1981 ועל מבטח כהגדרתו בחוק הפיקוח על עסקי ביטוח, התשמ"א – 1981.

הכללת נתוני פרופורמה בדוחות כספיים

הנחיה לפי סעיף 36א(ב) לחוק ניירות ערך התשכ"ח - 1968

הגדרות

"**דוחות כספיים**" – דוחות כספיים שנתיים או דוחות כספיים ביניים, המפורסמים במסגרת תשקיף, או בכל דיווח בהתאם לחוק ניירות ערך התשכ"ח – 1968.
"**צירוף עסקים**" – רכישת ני"ע או זכויות המטופלת בשיטת הרכישה והמוצגת על פי הוראות גילוי דעת 57 של לשכת רואי חשבון בישראל (או פרסומים מקבילים בתקינה הבינלאומית עבור תאגיד העורך דוחותיו לפי תקני דיווח כספי בינלאומיים).

נתוני פרופורמה

תאגיד מדווח יכלול בדוחותיו הכספיים נתוני פרופורמה אם אירע בתקופת הדיווח האחרונה, או לאחר תאריך המאזן, או שלמועד חתימת הדוחות טרם הושלם ולהערכת התאגיד קרוב לוודאי שיושלם בשלושת החודשים העוקבים לתאריך חתימת הדוחות, אחד מהאירועים הבאים:

1. צירוף עסקים מהותי:

חזקה לכאורה כי צירוף עסקים הוא מהותי אם נתקיים לגביו אחד מאלה (הסכומים האמורים יחושבו בערכם המוחלט ובהתייחס לדוחות הכספיים המאוחדים של התאגיד):

א. חלקו של התאגיד המדווח בתאגיד הנרכש כשהוא מוכפל ברווח של התאגיד הנרכש בשנה האחרונה או בתקופת הביניים המצטברת העוקבת, לפי דוחות כספיים אחרונים, מהווה שלוש אחוזים או יותר מהרווח של התאגיד המדווח באותה תקופה. לעניין סעיף זה "רווח", כאמור בפסקה (3) של תקנה 46(א) לתקנות דוחות כספיים, בתוספת הפריטים המנויים בפסקה (4) בה, ובניכוי הפריטים המנויים בפסקה (5) בה ובלי להוסיף את הפריטים המנויים בפסקאות (6) עד (8) בה.

ב. חלקו של התאגיד המדווח בתאגיד הנרכש כשהוא מוכפל בסך כל נכסי התאגיד הנרכש מהווה שלוש אחוזים או יותר מסך כל נכסי התאגיד המדווח לפי דוחותיהם הכספיים האחרונים.

2. רכישת פעילות מהותית. הוראות סעיף 1.א. ו- 1.ב. תחולנה על סעיף זה בהתאמות הדרושות.

3. מכירה מהותית של ניירות ערך או זכויות בתאגיד אשר דוחותיו אוחדו באיחוד מלא או יחסי, או מכירה של פעילות מהותית:

- א. מכירה מהותית של ניירות ערך או זכויות בתאגיד אשר דוחותיו אוחדו באיחוד מלא או איחוד יחסי, או מכירה של חלק מהותי מפעילות התאגיד, לרבות על דרך של מכירה, נטישה, חלוקה לבעלי מניות או פיצול, למעט אם החלק הנמכר דווח טרם מכירתו כמגזר נפרד בדוחות הכספיים של החברה או מוצג בהם כפעילות מופסקת.
- ב. לעניין ס"ק א' יחשבו חלק בפעילות התאגיד כמהותי או מכירה כמהותית אם מקיימים את התנאים המופיעים בסעיף 1.א. ו- 1.ב. בהתאמות הדרושות.

4. נתוני פרופורמה המוצגים על פי סעיפים 1-3 לעיל יכללו תמצית מאזן פרופורמה של התאגיד המדווח, תמצית דוח רווח והפסד פרופורמה של התאגיד המדווח (להלן, "דוחות פרופורמה") וכן ביאורים נלווים הדרושים לשם הבנת המידע המוצג, אופן הכנתו, ההנחות ששימשו בעריכתו, וההתאמות שנעשו בגינו.

5. דוחות פרופורמה יכללו נתונים אודות תקופות הדיווח הבאות:
- א) תמצית מאזן פרופורמה תוצג לסוף התקופה האחרונה המדווחת, אלא אם כן העסקה או האירוע כבר קיבלו ביטוי מלא במאזן שדווח.
- ב) תמצית דוח רווח והפסד פרופורמה תוצג לגבי תקופות הדיווח המוצגות במסגרת הדוחות הכספיים.
- ג) במידה והצגת תמצית דוח רווח והפסד פרופורמה לכל התקופות המדווחות אינה משקפת באופן נאות האירוע, ניתן להציג נתוני פרופורמה לחלק מהתקופות ובלבד שיוצגו נתונים לפחות לשנת הדיווח האחרונה ולתקופה מסוף אותה שנה ועד לתקופת הביניים האחרונה שלגביה נדרש להציג מאזן.

6. נכללו לראשונה נתוני פרופורמה בדוח כספי בשל אחד מהאירועים הנזכרים בסעיף 1-3 לעיל, יכלול התאגיד נתוני פרופורמה בדוחותיו הכספיים לשלוש תקופות הדיווח העוקבות.

7. שוכנע יושב ראש הרשות, או עובד שהסמיכו לכך, כי במועד הגשת הדוחות, נבצר מתאגיד פלוני לכלול בדוחות נתוני פרופורמה בגין אירוע כאמור בסעיפים 1-3 לעיל

שארע לאחר תאריך המאזן או שקרוב לודאי שיושלם, רשאי הוא, להורות לו על פרסום נתוני הפרופורמה בדוח מידי בתוך תקופה שיקבע.

8. הרשות רשאית, משראתה כי הדבר נחוץ לשם הגילוי הנאות, להורות על הצגת נתוני פרופורמה במסגרת דיווח לציבור במקרים ונסיבות נוספים חריגים.

9. נתוני הפרופורמה יוצגו כשהם ערוכים לפי כללי חשבונאות מקובלים בישראל. על אף האמור, בדוחותיו הכספיים של מנפיק חוץ, כהגדרתו בתקנות ניירות ערך (עריכת דוחות כספיים שנתיים) תשנ"ג – 1993, יוצגו נתוני הפרופורמה כשהם ערוכים בהתאם לכללי החשבונאות לפיהם ערך מנפיק החוץ את דוחותיו הכספיים.

10. שוכנעה הרשות כי נסיבות העניין הינן חריגות וקיים קושי משמעותי בהצגת נתוני פרופורמה כאמור בהנחיה זו בשל אי זמינותם או מידת מהימנותם, רשאית היא להורות על דרך והיקף הצגה שונים של נתוני פרופורמה מהאמור בסעיפים 4, 5 ו-6 לעיל.

תחילה ותחולה

1. תוקפה של הנחיה זו לגבי עסקאות שבוצעו לאחר 29 בינואר 2007 והיא מאריכה במתכונתה זו את הנחיית הגילוי הקודמת אשר חלה ביחס לעסקאות שבוצעו החל מתאריך ה- 1 במרץ 2006.
2. הנחיה זו לא תחול על תאגיד בנקאי כהגדרתו בחוק הבנקאות (רישוי) התשמ"א – 1981 ועל מבטח כהגדרתו בחוק הפיקוח על עסקי ביטוח, התשמ"א – 1981.